

[Fiskeriministeren]

glemte jeg før, og det andet er, at dette lovforslag ikke lukker op for en regulering af fiskeriet i EF. Dette lovforslag lukker op for, at de beslutninger, der på grundlag af anden bemyndigelse træffes i EF, også kan forvaltes på bedst mulig måde for Danmark. Det er det, lovforslaget tilsigter, og det har jeg egentlig haft indtryk af at såvel SF som også VS har udtalt sig positivt om tidligere.

(Kort bemærkning).

Fuglsang (DKP):

Det drejer sig jo ikke blot om administration af allerede vedtagne bestemmelser. Det, som står i bemærkningerne, er:

»Med forventningen om en forestående vedtagelse af et fælles fiskeriregime inden for Det europæiske økonomiske Fællesskab skønnes det nødvendigt allerede på indeværende tidspunkt at søge tilvejebragt den fornødne hjemmel til at gennemføre den nationale administration af et sådant regime.«

Det, det drejer sig om, er en politik, hvor man end ikke til dato aner, hvordan den vil se ud, for det skændes man ganske voldsomt om. Det, som loven giver, er en bemyndigelse til den nationale administration af en lovgivning, som vi kender meget lidt til til dato.

Fiskeriministeren (Svend Jakobsen):

Det sidste kan jeg bekræfte. Jeg håber meget, ligesom andre ordførere, at det vil lykkes for os at nå til enighed, ikke med udgangspunkt i denne lov, men med udgangspunkt i de beslutninger, dette folketing og den danske befolkning tidligere har truffet. I den situation ville jeg nødig stå med beslutninger, truffet i EF, uden at have det fornødne grundlag til at gennemføre den bedst mulige administration i Danmark, og det er det, lovforslaget tilsigter.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til landbrugs- og fiskeriudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om kundevenlige og erhvervsfremmende forhold for telefonabonnenterne i Sønderjylland [af Dohrmann (FP), Chr. Christensen (KrF), Ib Christensen (DR) og Lindinger (EP)].

(Beslutningsforslag nr. B 86. Fremsat 16/3 78).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for offentlige arbejder (Kjeld Olesen):

Staten og dermed P&T overtog det sønderjyske telefonvæsen ved genforeningen i 1920. Dengang var anlæggene i ringe forfatning, og der var derfor naturligt, at staten påtog sig at drive det. Automatiseringen blev påbegyndt i 1930'erne som et af de første steder i landet og videreført efter 1945. Automatisering af områderne var fuldt gennemført i 1967 som de første i landet. Den tidlige automatisering har medført, at der nu er et særligt stort behov for udskiftning af ældre anlægsdele, samtidig med at ekstraordinære trafikstigninger og stor tilgang af nye abonnenter medfører behov for udbygning af kapaciteten.

Investeringsmæssige begrænsninger samt forekommende forsinkelser og fejl i leverancerne har medført, at anlæggene udnyttes så nær kapacitetsgrænsen, at der på flere områder er tale om underdimensionering. Derfor må det erkendes, at klagerne over forholdene er berettigede, men jeg vil gerne nævne, at der for Sønderborg- og Gramområderne fra 1976 til 1977 er gennemført en så væsentlig forbedring af trafikafviklingen, at disse områder nu ligger på niveau med landsgennemsnittet. I eftersommeren i år sættes en væsentlig udvidelse af transitcentralen i Åbenrå i drift. Da denne central formidler en stor del af trafikken til og fra Sønderjylland, vil der blive tale om en generel forbedring af

[Ministeren for offentlige arbejder]

forholdene. Jeg nævner også disse forbedringer for at fremhæve den indsats, der med de begrænsede midler er gennemført på væsentlige punkter.

Genoprettelsen af tilfredsstillende forhold forudsætter betydelige udvidelser af anlæggene. Da leverings- og installationstiderne for større anlægsarbejder er 2-3 år, kan jeg derfor ikke, selv om det måtte være muligt inden for den nærmeste fremtid at øge bevillingerne, stille i udsigt, at tilfredsstillende forhold vil være opnået overalt i landsdelen før i løbet af 1980. Men i løbet af 1979 skulle der kunne opnås nogenlunde tilfredsstillende forhold.

Det foreliggende forslag vil ikke kunne fremme denne genoprettelse. Forbedringerne må fortsætte efter de udarbejdede planer, og det vil ikke på nuværende tidspunkt tjene noget formål at lade, som om løsningen af de akutte problemer kan fremmes ved at indføre et ændret organisatorisk tilhørsforhold eller ved dannelsen af et selvstændigt selskab for det sønderjyske telefonvæsen.

Som det fremgår af anmærkninger II til forslag til finanslov har det ikke inden for de bevillinger, der nu er givet for 1978, været muligt at afsætte tilstrækkelige beløb til telefonområdet i Sønderjylland. Sideløbende med behandlingen af finanslovsforslaget har vi arbejdet på at finde udveje for at hindre, at der i 1978 sker afbræk i forbedringernes gennemførelse. I den forbindelse har jeg haft en forhandling med finansministeren, og regeringen vil nu gå til finansudvalget for at få tilslutning til en forøgelse af anlægsmidlerne for 1978 på 9 mill. kr., specielt med henblik på forbedringer af forholdene i Sønderjylland. For 1979 og de følgende år agter regeringen at lade behandlingen af det udækkede bevillingsbehov i Sønderjylland og inden for P&T i øvrigt indgå i behandlingen af den fremlagte redegørelse om de offentlige investeringer 1978-90.

Der vil altså blive søgt tilvejebragt de fornødne midler til at realisere planerne om afhjælpning af problemerne, så snart dette overhovedet er teknisk muligt.

Forslaget om, at telefonvæsenet i Sønderjylland skal overgå til et koncessioneret selskab, vil på en noget uheldig måde foregribe de overvejelser, vi allerede i nogen tid har haft i ministeriet for offentlige arbejder om de organisatoriske rammer for televæsenet

her i landet generelt taget. De bemærkninger, jeg har fremsat til pressen, og som forslagsstillerne henviser til, skal ses i denne sammenhæng og skal ses på længere sigt.

Det har i en lang årrække været en målsætning, at man skulle tilstræbe før eller senere at få tilvejebragt en bedre organisation af televæsenet i Danmark til afløsning af den nuværende med tre koncessionerede telefonselskaber og post- og telegrafvæsenet. Under overvejelserne i forbindelse med beslutningen i 1976 om ikke at opsigte telefonselskabernes koncessioner til udløb pr. 1. marts 1977 viste der sig et udtalt behov for at få klarlagt og vurderet en del problemer af grundlæggende betydning for en stillingtagen til telefonsektorens fremtidige organisation, før man indgår i en detaljeret overvejelse af, hvorledes en større samordning på området i givet fald bør skabes.

Trafikministeriet har nu udarbejdet et program for en udredning af disse problemer, således at der kan foreligge et resultat i god tid, inden der i 1981 skal træffes beslutning om telefonkoncessionernes videreførelse. Dette udredningsarbejde skal navnlig tjene to formål, dels i objektivt beskrivende form at redegøre for en række konkrete forhold om det eksisterende televæsens faktiske situation og den tekniske udvikling på området, dels at tilvejebringe et debatgrundlag for en videre vurdering af, i hvilken retning udviklingen i televæsenets funktioner og organisationer bør ledes. Udredningen vil blive ledet af en styregruppe, der nedsættes af ministeriet. Arbejdet vil i øvrigt blive udført af teknikere og sagkyndige fra de berørte områder, ligesom det ved dannelsen af en referencegruppe vil blive sikret, at alle berørte interessentkredse får mulighed for at følge arbejdet og at fremføre deres synspunkter med hensyn hertil.

Der er således to grunde til, at jeg ikke kan gå ind for det fremsatte forslag. For det første vil der blive afsat de fornødne midler til at gennemføre de planlagte forbedringer, og for det andet vil forslaget foregribe den generelle stillingtagen til televæsenets organisation her i landet. Gennemførelsen af et en-hedstelevæsen, som undersøgelserne også omfatter – og der er også tale om, at der til sin tid vil blive fremlagt forskellige andre modeller – vil netop betyde, at Sønderjylland i fremtiden vil blive behandlet på ganske lige

[Ministeren for offentlige arbejder]

fod med andre dele af landet på dette område.

Normann Andersen (S):

Som allerede nævnt af ministeren for offentlige arbejder erkender vi, at det sønderjyske telefonnet ikke er på højde med det øvrige lands telenet. Jeg kan endvidere fremføre, at fra de socialdemokratiske folketingsmedlemmers side, der er valgt i Sønderjylland, har vi for længst gjort opmærksom på disse problemstillinger, som nu også er beskrevet i bemærkningerne til beslutningsforslag nr. B 86. Der skal ikke være nogen tvivl om, at vi er enige i, at forholdene for de sønderjyske telefonabonnenter yderligere bør forbedres, og når jeg bruger udtrykket »yderligere«, er det, fordi forbedringer allerede er under forberedelse. Ministeren har jo allerede forklaret hvordan.

Ved fortolkning af det fremsatte beslutningsforslag kunne det se ud, som om forslagsstillerne var indstillet på en sammenlægning af det sønderjyske telefonområde med JTAS, altså Jydsk Telefon-Aktieselskab. Hvis dette er rigtigt, må jeg umiddelbart melde fra ud fra den betragtning, at det nok ikke er så ligetil. For det første skal der optages forhandlinger parterne imellem, hvilket kan være ret så tidkrævende. For det andet vil en eventuel tilslutning til JTAS rent teknisk også kræve sin tid, idet JTAS skal bestille og afvente leveringen af materiellet på lige fod med andre selskaber. Det vil derfor efter min opfattelse være både bedre og klogere at fortsætte og effektivisere det allerede påbegyndte arbejde under P & T, hvor det i øvrigt både i fortid og i nutid kun har drejet sig om et bevillingsspørgsmål, for at telefonforholdene havde været i orden.

Ministeren har nu oplyst, at et aktstykke er på vej til finansudvalget om at bevilge pengemidlerne. Det eneste rigtige er nu, at forslagsstillerne påvirker deres partifæller i finansudvalget til at gå ind for dette aktstykke, og problemet vil hermed være løst. Fra socialdemokratiets side vil vi støtte aktstykket, og såfremt de øvrige partier vil være lige så positive, kan beslutningsforslag nr. B 86 tilbagetages.

I øvrigt vil jeg gerne tilføje med hensyn til de af ministeren fremførte bemærkninger vedrørende hele televæsenets fremtid, at vi

gerne vil være med til i udvalget at tage dette op til alvorlig overvejelse og fortsatte drøftelser. Jeg tror også, at tidspunktet for en sådan drøftelse er rigtigt valgt, idet et opklaringsarbejde af en sådan karakter kan være ret så langvarigt, kan tage ret så lang tid. Derfor tror jeg nok, at tiden er moden til, at vi påbegynder dette arbejde, og at vi også hurtigt får taget beslutninger på disse områder, for at vi ikke skal komme bagefter, hverken det ene eller det andet sted.

Johan Philipsen (V):

Det er den smukkeste titel på et beslutningsforslag her i salen, jeg har set i årevis: »kundevenlige og erhvervsfremmende forhold for telefonabonnenterne i Sønderjylland«. Det kan vist alle tilslutte sig.

Må jeg sige nogle ganske få ord om indholdet. Indholdet er jo, at folketinget opfordrer regeringen til at udarbejde nærmere regler og betingelser for, hvorledes den sønderjyske statstelefon kan overgå til selskabsform, subsidiært sammensluttet med Jydsk Telefon-Aktieselskab.

For venstre er det altså ingen naturlov, at Sønderjylland har en statstelefon. Jeg er vidende om, at nogle af forgængerne i Sønderjylland egentlig har fortrudt, at man ikke, dengang man startede den sønderjyske elforsyning, tog telefonforsyningen med, men det tidspunkt er jo forpasset. Det er for venstre heller ingen naturlov, at der ikke kan ske ændringer i organisationsformen. Vi er endvidere enige i den berettigede kritik af telefonforholdene i landsdelen.

Men det er min opfattelse, at tidspunktet for en eventuel ændring er ualmindelig dårligt valgt. P & T er i gang med forbedringer, og der er formodentlig truffet betydelige forberedelser, indgået kontrakter om køb af materiel med en relativ lang leveringstid, og en ændring midt under udførelsen af betydelige anlægsarbejder vil være meget besværlig. Derudover forudsætter en ændring af selskabsformen aftaler med hele personalet, som nødvendigvis må tage temmelig lang tid.

Det er altså min opfattelse, at en ændring af selskabsformen på nuværende tidspunkt kun vil medføre yderligere forsinkelse af de forbedringer af telefonforholdene, som mange med rette venter på og længes efter. Man

[Johan Philipsen]

skal ikke skifte heste midt i vadestedet, siger et gammelt ordsprog.

Så vil jeg føje til, at den nuværende tilstand i øvrigt er et typisk eksempel på, hvad der sker, når investeringerne kommer for sent i forhold til behovet. Og jeg kan ikke undlade at føje til, at det samme formodentlig vil gentage sig om nogle år på elforsyningsområdet. Striden om, hvorvidt vi skal have kernekraft eller ej, og nogles tro på, at det er muligt at dæmpe stigningen væsentligt, er en faktor, der udsætter de nødvendige beslutninger. Folketingets indblanding fører også til en forsinkelse af beslutningsprocesserne, og det skal nok vise sig at blive skæbnesvangert på et senere tidspunkt.

Vi kan altså fra venstres side ikke gå ind for det fremsatte forslag. Vi mener, at det vil sinke de bestræbelser, der er i gang for at forbedre forholdene, men vi er i øvrigt enige i kritikken af de i nogle henseender aldeles rædselsfulde telefonforhold, vi har dernede. Det er ikke behageligt at være valgt i et område, hvor en lang række erhvervsfolk siger til én, at de skal køre til Flensborg for at få telefonforbindelse. Det erkender jeg blankt.

Burgdorf (KF):

Jeg er ikke utilbøjelig til at mene, at det er godt, at vi får en debat om og en redegørelse for forholdene på telefonområdet i Sønderjylland netop nu. Vi har fået en redegørelse fra ministeren, som jeg er meget taknemlig for, for den viser, at der er ved at være skred i det, og at man har fået forståelse for alvoren i de problemer, som vi har haft i Sønderjylland og fortsat har på nogle områder.

Jeg har tidligere fra denne talerstol givet udtryk for, at hvis ministeren hverken vil eller kunne se problemerne og gøre noget ved dem, så var vi nødt til at se os om efter andre muligheder. Nu har vi ministerens tilsagn om, at han vil gøre noget ved det og har gjort noget ved det, og vi har en tro på, at der inden for overskuelig fremtid vil være ordnede forhold på telefonområdet i Sønderjylland ligesom i det øvrige land.

Det er en kendsgerning, at mange mennesker og, som det siges i beslutningsforslaget, erhvervslivet har lidt under forholdene på dette område i Sønderjylland. Det er en kendsgerning, at der er mennesker, som virkelig har lidt tab ved det.

Vi må jo indrømme, at udviklingen er sket så hurtigt, at man ikke har kunnet forudse det. Det kan man måske bebrejde nogen, men det er der ikke noget at gøre ved nu. Hovedsagen for mig er, at der nu sker noget, og at vi i en overskuelig fremtid kan imødesætte ordnede forhold i Sønderjylland, og det er jeg tilfreds med. Hvis der kommer et aktstykke i finansudvalget, som ministeren har lovet det, så vil vi selvfølgelig også være velvillige på det område.

Jes Schmidt (CD):

Det er ikke første gang, vi taler om telefonvæsenet i Sønderjyllands amt og på Møn. Sidst havde jeg i hvert fald lejlighed til under finanslovdebatten at fremkomme med betragtninger om, hvor nedslidt telefonvæsenet i Sønderjylland og på Møn var, og at det var nødvendigt at forhøje de bevillinger, vi har på finansloven, og ikke at sætte dem ned, som der var nogle der mente at man kunne. Jeg foreslog, at man undlod at spare 2,5 mill. kr. ifølge det gamle spareforlig på det sønderjyske telefonvæsen, men folketingets flertal ville ikke gå med til dette.

Derfor er jeg særlig glad ved i dag, at det svar, som trafikministeren gav mig under finanslovdebatten, og som var virkelig positivt, nu bliver fulgt op af en meddelelse om, at finansministeren er rede til at støtte et aktstykke i finansudvalget, der sørger for, at også de sidste millioner kroner, som er nødvendige i år, kommer med og bliver bevilget. Og så håber jeg, at alle mine kolleger i finansudvalget vil gøre det, som er nødvendigt, nemlig sige ja.

Så vil jeg rette nogle bemærkninger til nogle af de partier, som er medforslagsstillerne til dette forslag. Jeg erkender den gode vilje til at hjælpe i Sønderjylland med et vanskeligt problem, og at denne gode vilje er ganske tydelig, men på den anden side må jeg mene, at man måske ikke har ladet sig informere så meget, som det er muligt, om, at udbygningen af det sønderjyske telefonvæsen er i fuld gang. Man burde vist have gjort sig den umage at slå op i anmærkningerne til finanslovsforslaget på side 92-108 for at få en oversigt over det omfattende udbygningsprogram for det sønderjyske telefonvæsen, som P & T har igangsat.

[Jes Schmidt]

Havde man gjort det, ville man forstå, at det, som hr. Johan Philipsen sagde, nemlig at man ikke skal skifte heste i vadestedet, netop er noget af det meget væsentlige, som ikke kan få mig til at støtte det fremsatte forslag. Dette at afbryde det program, som P & T har i gang, ville, som ministeren allerede antydede, betyde uhyre forsinkelser, for så skulle leveringstiden for de installationer, som P & T allerede for længst er i gang med, med ind i billedet. Vi kan derfor ikke støtte dette forslag. Vi kan ikke gå med til at frigøre staten for det ansvar, den har over for det sønderjyske telefonvæsen.

Så et hjertesuk til sidst af sproglig art. Jeg kan ikke så godt tale, at vi bruger sproget til forfærdelige overdrivelser. I bemærkningerne skrives der noget om kaotiske forhold. Jeg synes, at det er misbrug af sproget, for enhver kan jo gå ud her og ringe til Sønderjylland, og man får selvfølgelig forbindelse, og man kan ringe fra Sønderjylland herover, så tit man vil. Man får forbindelse, selv om der især på mandag formiddage er visse timer, hvor der er overbelastning.

Ole Henriksen (SF):

Vi fra socialistisk folkeparti stiller os meget tilfreds med det tilsagn, som ministeren har givet her om videre udbygning af telefonservice i Sønderjylland. Vi mener, at dette tilsagn kan følges op gennem det kommende udvalgsarbejde, så at udvalget ligesom holder ministeren fast på de positive tilsagn, der er kommet her.

Om det konkrete forslag vil jeg kun sige, at vi ikke tror, at situationen løses bare ved, at det overgår til selskabsform. Det, det handler om her, er jo en bedre telefonservice, og den kan staten udmærket klare, hvis den kender sine forpligtelser med hensyn til serviceniveauet, også i Sønderjylland.

Fuglsang (DKP):

Man må nok sige, at forslagsstillerne har sat os kniven på struben. De spørger os, om vi ikke ønsker kundenlige og erhvervsfremmende forhold for telefonabonnenterne i Sønderjylland. Og hvem tør næsten gå imod det, så meget desto mere som der, selv om der også siges gode ting om udviklingen dernede, jo i tidens løb har været klaget en del over de forhold, som hersker med hensyn til

telefonvæsenet netop i vor sydlige landsdel? Når det er sagt, så vil jeg gerne tilføje, at vi jo også ved andre lejligheder har vist os villige, når der har været stillet forslag om at rette op på disse forhold.

Når der tales om de skæve forhold, der findes, så må det nok siges, at det ikke absolut skyldes, at det er staten, der driver telefonvæsenet i Sønderjylland, for en sådan udvikling har man også kunnet konstatere inden for andre områder af den offentlige service. Det er alt sammen en følge af den politik, der overhovedet føres herinde, og den er også skyld i, at ministeren her må sige, at netop gå grund af bevillingsforholdene er han ikke i stand til at gennemføre ændringerne i det tempo, som ministeren også gav udtryk for at han ønskede.

Endelig – for lige at være lidt principiel – er vi overhovedet modstandere af, at sådanne anlæg, og specielt koncessionerede områder, overføres fra staten til private. Vi mener, at alle parter må være interesserede i, at det går den modsatte vej.

Niels Helveg Petersen (RV):

Det radikale venstre er enigt i, at en forbedring af telefonforholdene i det sønderjyske område er stærkt påkrævet. Vi hilser derfor det, som ministeren har redegjort for i dag, nemlig at forberedelserne til forbedringer er i fuld gang, velkommen. Vi vil også gerne på forhånd tilkendegive vores velvilje over for de økonomiske konsekvenser af de forberedelser, som er i gang, når spørgsmålet ved en senere lejlighed dukker op i finansudvalget.

Spørgsmålet om en forbedring af telefonforholdene er jo et spørgsmål om teknik og om penge, det er ikke et spørgsmål om selskabsformen. Jeg tror, at som sagen ligger i øjeblikket, ville man ikke løse ét eneste problem med hensyn til penge eller teknik ved at overgå til en anden selskabsform. Man ville nok snarere i den nuværende situation skabe nogle nye.

Chr. Christensen (KrF):

Som beskrevet i bemærkningerne og bekræftet her af de ordførere, der har lokalt kendskab, er telefonforholdene i Sønderjylland meget dårlige. Det rammer først og fremmest erhvervslivet, og det er en meget

[Chr. Christensen]

alvorlig affære, men det rammer også private abonnenter, som efter gentagne forsøg ofte ikke kan komme i forbindelse med den abonnent, de ønsker.

Ministerens tilsagn om at søge yderligere midler til afhjælpning af de dårlige forhold er da positivt, og der må vel også nu under udvalgsarbejdet komme en undersøgelse af, hvilke midler der er investeret, og hvordan det vil virke fremover. Men jeg har også bemærket, at problemerne trods den ekstra bevilling, der eventuelt måtte komme, ikke afhjælpes de første år.

Som medforslagsstiller kan jeg kun ønske, at sagen fremmes mest muligt i udvalget.

Alfred Hansen (DR):

Forslaget skal vel nærmest betragtes som et måleinstrument, hvormed man vil registrere viljen i folketinget til at skabe en tilfredsstillende service for telefonabonnenterne i Sønderjylland.

Jeg vil gerne kommentere hr. Fuglsangs opfordring til at gå den modsatte vej, nemlig at lægge alt telefonvæsen ind under staten, og sige til hr. Fuglsang, at eksemplet her fra Sønderjylland, som fremgår af bemærkningerne og af lokale folks udtalelser, ikke ligefrem animerer til at lade staten overtage telefonvæsenet i hele Danmark.

Jeg vil gerne spørge ministeren, om den udtalelse, som ministeren er citeret for i bemærkningerne, i Jydske Tidende fra den 7. januar 1978 fortsat står ved magt. Ministeren sagde, at lykkes det imidlertid ikke – understøttet at få tilfredsstillende service på nuværende vilkår – mener jeg, at alternativet må være et koncessioneret selskab under en eller anden form. Har ministeren fortsat denne opfattelse? Jeg vil gerne spørge videre: mener ministeren ikke, at det på længere sigt er uheldigt og uholdbart at have flere forskellige driftsformer inden for telefonvæsenet?

Kurt Hansen (VS):

Jeg må indrømme, at jeg har svært ved at mobilisere den helt store entusiasme i forbindelse med diskussionen om dette forslag. Men jeg kan sige, at er der de problemer, som er nævnt i forslaget, og som har været trukket frem i dagspressen i øvrigt, så vil vi naturligvis gerne være med til at sikre den

bevilling, som er nødvendig for at rette forholdene op.

Jeg kan sige, at vi tager de bemærkninger, som er kommet fra ministeren, til efterretning. Vi mener, at det nok, som tingene ligger, er den bedste måde at forsøge at etablere nogle ordentlige forhold på. Men jeg må sige, at vi samtidig tager afstand fra det, hvis man har tanker om at oprette et nyt koncessioneret selskab. Vi mener heller ikke, at det er den rigtige model at begynde at fusionere med JTAS. Det rigtige må netop være at gå i den modsatte retning. Man må have ét samlet statsligt teleselskab, som tager sig af de problemer, der opstår. Således kan vi også på landsplan og generelt sikre den bedste service for forbrugere.

Dohrmann (FP):

Det er næsten en oplevelse, når et forslag til folketingsbeslutning i folketinget bliver mødt med så megen sympati, som tilfældet har været her. Samtlige ordførere og ministeren har klart tilkendegivet, at de er klar over, at det virkelig er et stort problem for de sønderjyske telefonabonnenter. Jeg vil gerne sige tak for den modtagelse, forslaget har fået, først og fremmest naturligvis til medforslagsstillerne, men jeg mener også, at samtlige andre ordførere og ministeren bør have tak for de ord, de har sagt.

Jeg kan forsikre om, at nogle af de problemer, der har været fremdraget, og som også nævnes i bemærkningerne, er ikke overdrevne. Erhvervslivet i særdeleshed har virkelig store problemer derved. Det er en kendsgerning, at de mister mange, mange ordrer på grund af, at det ganske rigtigt, som hr. Jes Schmidt sagde, på visse tidspunkter er umuligt at komme igennem. Der findes tilfælde, hvor man, som det også fremgår af bemærkningerne, har sendt folk over på den anden side af grænsen for at telefonere derfra. Nu er det måske ikke det største problem med at telefonere ud. Det er næsten værre med de telefonsamtaler, som ikke kan gå ind. Jeg synes, debatten her i dag viser, at alle er klar over, at de forhold bør ændres.

Jeg vil knytte et par enkelte bemærkninger til noget af det, de forskellige ordførere har sagt. Det er, som om nogle ligesom har overset, at det, vi foreslår, rent faktisk kun er, at der skal udarbejdes nærmere regler og betin-

[Dohrmann]

gelses for, hvorledes en overdragelse kunne finde sted. Derfor mener jeg, det er lidt forkert, når hr. Johan Philipsen siger, at det er et dårligt tidspunkt at komme med et sådant forslag på. Hvis det er sådan, at ministeren mener, det er et dårligt tidspunkt at gennemføre en ændret selskabsform nu, så vil det sikkert fremgå af de betingelser, ministeren vil fremkomme med.

Hr. Johan Philipsen var også inde på personaleproblemerne. Det er også nogle af de ting, som skulle med i de betingelser, der skulle opstilles for at ændre selskabsformen.

Hr. Fuglsang og hr. Kurt Hansen var inde på, at staten var den eneste, som egnede sig til at drive telefonvirksomhed. Jeg har den stik modsatte opfattelse. Jeg mener, at staten i mange, mange tilfælde har vist sig ikke så velegnet – for at bruge et mildt udtryk – til at drive enten den ene eller den anden form for virksomhed. Der mener jeg, at en eller anden form for selskab vil være bedre. I den forbindelse vil jeg gerne rette en misforståelse. Vi har ikke foreslået, at det skal være Jydsk Telefon. Vi har overhovedet ikke lagt os fast på noget som helst. Vi har bare bedt om en undersøgelse af, under hvilke betingelser det kan ændres. Jeg tror, det er godt, at denne debat er blevet rejst. Vi kan få en diskussion i udvalget nu, herunder også om det, som hr. Normann Andersen var inde på, nemlig om det overhovedet er godt at have så mange forskellige slags selskaber i et lille land som Danmark. Det føler jeg mig heller ikke overbevist om er det helt rigtige. Jeg tror, vi under udvalgsarbejdet kan finde frem til mange ting, som vil gavne de sønderjyske telefonabonnenter, og jeg håber naturligvis, at vi også herunder når frem til et eller andet bilag, som vil sige, hvad ministeren i grunden stiller af krav, for at vi kan få ændret selskabsformen.

Ministeren for offentlige arbejder (Kjeld Olsen):

Det er ikke, fordi jeg har mange bemærkninger at gøre, men jeg blev af hr. Alfred Hansen stillet over for et konkret spørgsmål vedrørende de udtalelser, som jeg er citeret for i bemærkningerne til forslaget, om jeg stadig væk står ved dem. Desuden blev jeg spurgt, om det ikke var u hensigtsmæssigt at have flere driftsformer inden for televæsenet.

Jeg mener, der er en sammenhæng i de to spørgsmål, og derfor vil jeg under ét sige, at det er rigtigt, at jeg til pressen udtalte mig som citeret, »et koncessioneret selskab under en eller anden form«, men bag dette lå ikke noget, skal vi sige meget aktuelt. Bag det lå ganske simpelt det, som ligger i spørgsmål nr. 2, nemlig at vi har en meget forvirrende struktur herhjemme. Som bekendt har vi Fyns Kommunale Telefonselskab, vi har JTAS, vi har KTAS, og vi har P & T, der tager sig af Sønderjylland og Møn. I JTAS og i KTAS har staten aktiemajoritet, og når jeg kom med mine bemærkninger i første omgang, så skyldes det altså, at vi ligesom må have hold i dette her. Der foreligger adskillige betænkninger, især én for en del år siden, hvor en kommission havde bearbejdet alle disse forhold.

Der foregår for øjeblikket inden for det samlede telekommunikationsområde en spændende og ganske fantastisk udvikling, og derfor er det, vi nu har sat dette udvalgsarbejde i gang. Næste år skal man være færdig, ikke med en entydig konklusion, men med forskellige forslag til, hvordan strukturen og organisationen bør være, for at vi kan imødekomme den udvikling, der altså er i gang, på den bedst mulige måde, således at vi udnytter vore samlede ressourcer på den bedst mulige måde. Når disse oplæg kommer, så skal vi tage politisk stilling til sagen.

Jeg skal ikke polemisere med hr. Dohrmann, men bare sige, at jeg kom til et andet resultat. Hr. Dohrmann siger, at sjældent har et forslag fået så megen sympati. Jeg har ikke hørt nogen ud over forslagsstillerne selv – og knap nok dem alle – udtale sympati for, at man skal gå over til en selskabsform som den, der ligger i forslaget. Det, hr. Dohrmann må tænke på, går jeg ud fra, er, at der er sympati for, at der nu gives øgede midler til P & T i det sønderjyske område. Her vil jeg sige til hr. Dohrmann, at jeg er glad for den opbakning, jeg har fået. Det tyder på en let vej igennem finansudvalget. Jeg vil bede hr. Dohrmann om også at tale med fremskridtspartiets medlemmer af finansudvalget. Jeg har her en kopi af et aktstykke fra 17. februar, der drejer sig om en bevilling netop i forbindelse med det, vi diskuterer i dag, hvor P & T skulle have penge for at afhjælpe de store mangler, der er dernede. Der står: tiltrådt af et flertal i finansudvalget, udvalget

[Ministeren for offentlige arbejder]

med undtagelse af fremskridtspartiets medlemmer, der stemte imod andragendet. Jeg skal føje til, at senere har vi haft lignende aktstykker, hvor fremskridtspartiet har stemt for. En sen erkendelse er bedre end slet ingen erkendelse.

Johan Philipsen (V):

Jeg vil gerne medgive forslagsstillerne, at det er nyttigt, at vi har fået denne debat. Jeg er selvfølgelig enig med hr. Jes Schmidt, når han siger, at vi skal være varsomme med at anvende en sprogbrug, der ikke dækker de reelle forhold. Hr. Jes Schmidt siger, at når man går ud og tager telefonen og ringer, så får man forbindelse med Sønderjylland – og vice versa. Det kan godt være, det er rigtigt på hr. Jes Schmidts telefon, men min telefon er i hvert fald således indrettet, at hvis jeg skal have forbindelse med omverdenen en mandag formiddag, så skal jeg ringe inden kl. 9, for imellem 9 og 12 er det håbløst at komme ud, selv om jeg fra naturens hånd har et særdeles godt nervesystem.

Jeg må sige henvendt til ministeren, at dér, hvor det har gjort mest fortræd, det er i Padborgområdet hos alle de speditiøns- og transportfirmaer, der har vogne ude over det halve Europa og de østlige lande med. Chaufførerne kan ikke komme i forbindelse med firmaet hjemme og kan ikke få de videre ordrer, de skal have med hensyn til returgoods osv. Det er dem, der af gode grunde har mest grund til at beklage sig, det er også dem, der mister transportordrer osv., hvor det er nødvendigt med en hurtig forbindelse. Jeg går ud fra, at de chauffører i mange tilfælde ringer udefra fra bokse, de skal have forbindelse med speditiønsfirmaet i Padborg, og de putter mønter i ad libitum uden at komme i forbindelse. Når de så kommer hjem, får de en overhaling af firmaet og bliver spurgt, hvorfor de ikke har sat sig i forbindelse med firmaet. De må svare, at det var beklageligt, men det kunne ikke lade sig gøre. Padborgområdet er et af de meget ømme områder med hensyn til telefon.

Jeg må fastholde over for hr. Dohrmann, at man ikke skal skifte heste i vadestedet. Jeg mener at vide så meget om de sønderjyske telefonforhold, at jeg kan sige, der er så mange kontrakter undervejs og så mange forberedelser, at det vil virke forsinkende,

hvis vi skulle skifte organisationsform i dette øjeblik.

Dohrmann (FP):

Nu skal ministeren jo ikke ligefrem gå hen og opfatte det sådan, at han skal til at have roser. Det er snart 4 år siden, jeg første gang rejste sagen her i folketinget om de sønderjyske telefoner. Allerede dengang var det galt. Det var ganske vist en anden minister, men dengang blev det stillet i udsigt, at dette var noget, der skulle klares i løbet af forholdsvis lang tid. Forholdet er det, at fra dengang til i dag er der ikke sket nogen ændring, forholdene er stadig kritisable, og derfor har jeg mistet tålmodigheden. Jeg forelagde det for min gruppe, og vi snakkede med nogle andre partier. Socialdemokratiet var også indbudt til at være med som medforlagsstiller, bl. a. fordi ministeren var kommet med de udtalelser, vi har citeret i bemærkningerne. Den reelle baggrund for forslaget er, at det offentlige har forsømt telefonvæsenet i Sønderjylland. Det har bevist, at det ikke egner sig til at drive sådan noget.

Nu kommer hr. Johan Philipsen og siger, at man skal ikke skifte heste i vadestedet. Vi har bedt om at få opstillet nogle nærmere betingelser for, hvorledes selskabsformen kan ændres. Intet som helst andet. Hvis det er sådan, at man mener, det kan lade sig gøre om 2 eller 3 eller måske 4 år, ja men o.k., så kom og sig det i stedet for det andet pjat, hvor man først siger på en særdeles vattet måde, som naturligvis kan skrives pænt ned i Vestkysten og lignende steder, at venstre er sandelig ikke ubetinget af den mening, at staten skal drive telefonvæsenet, og derefter dækker sig ind ved at komme med nogle bemærkninger om, at man ikke kan skifte på nuværende tidspunkt. På den måde er man dækket ind til begge sider.

Til slut vil jeg gentage, at baggrunden for, at dette er rejst, er, at statstelefonen i Sønderjylland ikke har opfyldt sin opgave.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

[Formanden]

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til udvalget om offentlige arbejder. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om visse hovedlandevejsstrækninger. (Ophævelse af bemyndigelsen til at lade anlægge Vallensbæk-Tårnby-motorvejen) [af Kjærulff-Schmidt (FP), Bertel Haarder (V), Ole Olsen (SF), Fuglsang (DKP), Lis Starcke (DR) og Kurt Hansen (VS)].

(Lovforslag nr. L 213. Fremsat 16/3 78).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for offentlige arbejder (Kjeld Olsen):

Som jeg udtalte ved førstebehandlingen af det tilsvarende lovforslag i foråret 1977, finder jeg det ikke videre rimeligt at bruge tid på en sag, der har været behandlet indtil mange gange her i folketinget, når der ikke foreligger nye momenter i sagen, og det gør der stadig ikke.

Motorvejsanlægget var genstand for en særdeles grundig behandling forud for vedtagelsen af anlægsloven i sommeren 1976. Siden gav daværende trafikminister Niels Mathiasen i efteråret 1976 i et samråd med trafikudvalget en udførlig redegørelse for anlægget og dets betydelige værdi såvel i miljømæssig som i trafikal henseende. Der var enighed i udvalget blandt de partier, som havde stemt for anlægget, om, at der ikke var grundlag for at tage anlægget op til fornyet overvejelse, endsiges udskyde det.

I bemærkningerne til lovforslaget anføres, at en ophævelse af bemyndigelsen åbner mulighed for en ny vurdering af projektet. Hvad er det så, der tænkes på i denne forbindelse?

Såfremt det er selve behovet for motorvejsstrækningen, der anfægtes, må jeg igen gøre opmærksom på, at der allerede i 1975 var fuldt tilstrækkelig trafik i området til at

begrunde anlægget. Anlægget er således hverken afhængigt af en fast Sverigesforbindelse eller af en kraftig forøgelse af trafikgrundlaget i området.

I bemærkningerne anføres endvidere, at en udskydelse af anlægget vil betyde, at der bliver tid til og mulighed for en kritisk vurdering af selve udformningen af anlæggets enkeltheder, således at ulemperne kan begrænses mest muligt. Denne kritiske vurdering har trafikudvalget jo netop foretaget, og hvis vi skal gå helt ud i detaljer, foretages vurderingen under detailprojekteringen sammen med de berørte myndigheder, herunder miljøministeriet.

En ny ting kan jeg dog føje til. Jeg har netop i sidste uge efter anmodning fra Hvidovre kommune haft et møde med myndighederne i området og med miljøministeriets styrelser for at se, om der var mulighed for, at de lokale myndigheder kunne blive enige om at betale visse forbedringer af motorvejens passage over Kalveboderne. Det er jo sådan, at trafikudvalget i sin betænkning over lovforslaget har udtalt, at hvis alternative forslag skal gennemføres, må det ske uden yderligere udgift for statskassen. Hovedstadsrådet påtog sig i forbindelse med mødet forleden inden for en måned at undersøge disse muligheder, og jeg gav tilsagn om, at jeg i bekræftende fald ville gå til bevillingsmyndighederne for at få tilslutning til, at staten i givet fald også bidrager lidt.

Jeg skal til slut på ny fremhæve motorvejsanlæggets store betydning som aflastning af Folehaven og Sydvestkvarteret. Vi må ikke forsinke dette anlæg, og jeg skal som en principiel betragtning sige: det kan ikke være rimeligt og ej heller gavnligt for folketingets omdømme i befolkningen, at man på uændret beslutningsgrundlag tager denne sag op igen og igen og igen for at standse dette anlæg.

Jørgen Frederiksen (S):

Jeg skal ikke gøre mange bemærkninger til dette lovforslag, idet vi i den socialdemokratiske gruppe helt og fuldt deler de synspunkter, som ministeren har givet udtryk for, nemlig at det synes urimeligt, at vi nu igen skal komme sand i maskineriet i et vejprojekt, der, som ministeren også har sagt, er en afgørende forudsætning for aflastningen af